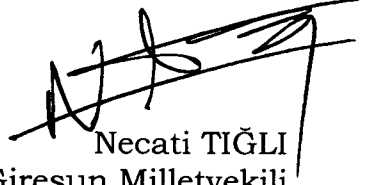

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasanın 98. ve TBMM içtüzüğü'nün 96. Maddelerine göre yazılı olarak yanıtlandırılmasını dilerim.

15.04.2022

Necati TIĞLI
Giresun Milletvekili

Karadeniz Bölgesi'nin sahile bakan havzalarında şiddetli yağış, yüksek eğim, yüksek engebe, yoğun akarsu ağı gibi morfolojik özellikleri ve kolay aşınan toprak örtüsü nedeniyle oldukça fazla sel ve taşkın yaşanmaktadır. Bölgede deniz suyu sıcaklıklarının ve nemin ani yükselmesiyle geçmişe göre daha sık ve daha şiddetli yağışlara bağlı sellerin eğer önlem alınmazsa gelecekte daha da fazla taşkına neden olacağı ifade edilmektedir.

Giresun'da her üç yılda bir büyük bir taşkın meydana geldiği görülmektedir. Doğu Karadeniz Bölgesinin önemli akarsularından biri olan Giresun Aksu Çayı havzasında yer alan Dereli havzası da ilimizdeki diğer havzalara benzer engebeli ve eğimli bir topoğrafyaya sahip, aşınma yönüyle olgunluğa ulaşmamış, rölyef değerleri yüksek, drenaj ağı sade bir havzadır. Bu özellikler akımın toplanma zamanının kısalması ve taşkın pikinin yüksek olmasına sebep olmaktadır. Bu durum, yağışın kısa sürede ana akarsuda toplanabildiği ve aşağı bölgelerde taşkın tehlikesini artırmaktadır. Yine kalın ve gevşek toprak örtüsü ve onun altında ayrılmış kaya örtüsünün kalın ve yaygın olması ise havzanın aşınma ve sediment üretim potansiyelinin yüksekliğine işaret etmektedir.

Bölgemizde Dereli'ye benzer birçok yerleşim birimi aynı biçimde taşkın tehlikesi altındadır. Bu yerleşimler sahilden içeride, dar vadilerin nispeten genişlediği küçük düzlüklerde bulunmaktadır. Bölgede arazinin dik-sarp oluşu nedeniyle toplu yerleşimler ancak bu özellikteki sınırlı alanlarda gerçekleşebilmiştir.

Giresun'da 22 Ağustos 2020 tarihinde meydana gelen taşkında havzayı drene eden Dereli Deresi, Aksu Çayı ile birleştiği noktadan 4 kilometre yukarıda Akkaya ve Büyük Dere isimleriyle iki kola ayrılmaktadır. Akkaya Deresi (Dereli Deresi) üzerinde bulunan iki köprü'nün tıkanması ve sediment yüklü derenin ilçe merkezine yönelmesi sonucu büyük bir felaket meydana gelmiştir. Bununla birlikte, Dereli Deresi'nin 22 Ağustos 2020 tarihindeki şiddetli yağışta taşmasının ve ilçede yoğun hasar bırakmasının ana nedeni yatağın yerleşime açılarak daraltılmasıdır.

Dereli Deresi yatağının yerleşime açılarak daraltılması ve buna bağlı olarak köprülerin kısa, menfez açıklıklarının dar tutulması, birbirine bir taraftan 5 diğer taraftan 8 metre mesafede bulunan iki köprüden aşağıda olanının yatağa eğimli, dik konumda olması, derenin enerjisinin kırılarak sedimentin Aksu'ya boşalmasını yavaşlatmış, selle gelen ağaç kök ve dallarının ve köprülerin tıkanmasını kolaylaştırmıştır.

25 Haziran 1965, 20 Haziran 2002 ve 17 Ekim 2010 tarihlerinde meydana gelen taşkınlardan elde edilen deneyimlerin yeterince değerlendirilmediği görülmektedir. Hatta 2010 yılındaki taşkında Akkaya Deresi (Dereli Deresi) köprülerinin tıklandığı ifade edilmektedir. Taşkınlara hazırlıksız yakalanmanın ve gereken tedbirleri almamanın sonucunu en son 22 Ağustos 2020'de yaşanan afetle deneyimlemiştik.

Akkaya (Dereli Deresi) ve Aksu Çayı'nın birleştiği noktada yapılan yeni köprü'nün felakete sebep olan köprü'nün eksik ve yanlış mimari, mühendislik hataları ve inşa kusurlarına benzer biçimde projelendirilerek yetersiz yükseklikte ve açıklıkta inşa edilmesi sebebiyle ilçenin yeniden sel afetine maruz kalacağı endişeleri bir hayalet gibi ilçemizde varlığını sürdürmektedir.

Buna ilişkin olarak:

1. Taşkın karşısında bahsettiğimiz sebeplerle sürekli bir risk altında bulunan Dereli İlçemizde yeni yapılan köprü'nün bu bilgiler, bulgular, morfolojik faktörler göz önünde bulundurularak inşa edilmediğine yönelik iddialar tarafınıza da iletilmiş midir?
2. Dereli İlçemizde son dönemde yağın sağanak yağmurlarda yaşanan felaketlerin tekrarı endişeleri karşısında alınan tedbirler nelerdir? Bahsi geçen köprü'nün yetersiz yükseklik ve açıklık sebebiyle yeniden tıkanarak ilçe için tehdit meydana getirmesine yönelik sürekli olarak bir iş makinesinin müdahaleye hazır olarak bekletilmesi dışında hangi önleyici tedbirler alınmıştır?
3. Yine son dönemdeki sağanak yağmurlarla birlikte ilçenin ortasından geçen köprüde biriken suların, köprü üzerine biriken suları tahliye edecek gider yapılmaması sebebiyle iş makinasıyla zemin delinerek boşaltıldığı görülmektedir. Bunu ne şekilde değerlendiriyorsunuz?